

Darko Gavrilović

MIT O IZABRANOM NARODU

Apstrakt

U radu autor hronološki posmatra povezanost nacionalizma i mitova izraslih na osnovama Starog i Novog zaveta, kao i načine na koje su Bibliju nastojali da iskoriste istoričari skloni njihovoj upotrebi u historiografiji. Rad predstavlja, jednim delom, uporednu analizu nekih mitova koji su nastali na Zapadu i u Srbiji pri tome poklanjajući veću pažnju onim srpskim piscima koji su, u interesu nacionalnih osećanja, mitove pretakali u historiografiju.

Ključne reči

Nacionalizam, mitovi, Biblija, mit o izabranom narodu, mit o obećanoj zemlji, srpska historiografija.

Počeci i prvine, izvori života, nalaze se u srcu mitova u kojima su natprirodna i božanska bića ne samo živela kao obični smrtnici već su zajedno sa njima izvodila čudnovate i junačke podvige. Oni su svedočanstvo o činu postanka i herojskim postupcima bitnim za opstanak plemena, naroda, sveta; oni se ne mogu svesti samo na simbole, jer predstavljaju sliku jednog načina života, vrednosnog sistema predhistorijskog arhajskog čoveka. Danas, vreme njihovog nastanka čini se udaljenim kao da se radi o ishodištu sveta, o izvornom i dubokom koji dolaze do samog izvora što jest, što je bilo i svega što će biti. Mada se očekivalo da će prosvetiteljstvo za sva vremena da raskrsti sa mitovima to se nije desilo, jer je prosvetiteljska kultura, koja nije pokazivala nostalgiju za mitom, ipak unutar sebe iznedrila mit. To je bio mit o napretku za koji je smatrala da je duboko ozbiljan, jer sadrži istinu. Što je više rastao uticaj racionalnog duha i jačao logos, to se sve teže izlazilo na kraj sa tajanstvenom suštinom i snagom mitskog kazivanja, njegovom prilagodljivošću društvenim prilikama i promenama, i najzad, sve očiglednijoj i većoj prisutnosti mita u raznim sferama ljudskog bivstvovanja. Ideologije 19. i 20. veka takođe su u sebi nosile i danas nose mitove bez obzira na veliki tehnički i tehnološki napredak koji je dostiglo čovečanstvo. Pod njihovim uticajem nalaze se mnogi naučnici iz domena društvenih nauka koji su ili koji i dalje koriste izvore iz prošlosti u nameri da opravdaju svoje političke stavove. Naročito je osetljiv problem sa istorijskom poluistinom, jer se, na žalost, češće veruje pogrešnoj strani. Ovakvi postupci mogu da se razumeju ako se prihvati činjenica da je i u modernom čoveku ostala potreba da zaranja i mitske okeane sopstvenog nasleđa, pokušavajući da u njima traži odgovore na pitanja koja postavlja ljudski život u svojoj stalnosti i promenama. Pogodno tlo za nastanak mitova u najstarijoj ideologiji - nacionalizmu - treba tražiti u evropskim zemljama i Sjedinjenim Američkim Državama na kraju 18. veka, kada je pobunjenoj buržoaziji, koja je dominirala svetom ekonomije ali ne i vlasti, trebao mit oko kojeg bi mogla da okupi šire mase i na čemu bi mogla da zasnuje novu veru u novi oblik države. To je trebao da bude mit koji će da obećava stabilizaciju i legitimitet, ali da istovremeno sa svojim dramatičnim tumačenjem preloma zahteva duboku i pravednu društvenu promenu. Zbog toga su ideolozi nacionalizma krenuli da kopaju po rudokopima sopstvene prošlosti kao i sopstvenog duhovnog nasleđa i da biraju ono što je moglo da u najvećoj meri odgovara političkim potrebama. Naravno, tamo gde stvoritelji mitova nisu uspeali da "pronađu" slavnu prošlost okretali su se tome da poraze pretvaraju u pobeđe i klonuće u spasenje, okrenuli su se idejama koje su na najgrublji način povezali sa onim što je svim Evropljanima bilo zajedničko, a to je hrišćanstvo. Ova veza produbljena je bila ne samo korišćenjem jevanđelja i Dela apostolskih već i Starog zaveta. Metafizička veza hrišćanstva, islama i judaizma sa nacionalizmom ostvarena je u mitu o "izabranom narodu", o "obećanoj zemlji", o "obećanom spasenju", slično obećanju koje je u Starom zavetu dao Jahve

Izraelu.¹ Slično ovim mitovima nastala su još dva jednako važna mita, a to su "mit o neprijatelju" i "mit o smrti".² Granajući se na religijskoj tradiciji ovi mitovi su uspeli da dođu do srca najširih slojeva koji su ga iskreno prihvatili pošto joj je, osim ekonomskog poboljšanja, nudio i duševnu hranu toliko potrebnu njihovoj nemoći. On je u sebi nosio okrepljujuće misli o pripadnosti, o veličini i značaju, toliko potrebnim svakom čoveku željom da dokaže kako nije samo jedan i beznačajan, već deo nečeg jedinstvenog i silnog. Biti pripadnikom "izabranog naroda" značilo je samim rođenjem steći neslućene prednosti. Često su ideolozi nacionalizma, poreklo nacije potkrepljivali jednim linearnim i teleološkim rodoslovnim mitom, kao što je to činila i stara jevrejska legenda sa Mojsijem ili kao što je Vergilije u svojoj "Eneidi" izbegle Trojance uzdigao u rodonačelnike Rima. Isto tako Trojanci su kasnije proglašavani za pretke Franaka, koji su navodno osnovali prvo "nemačko" carstvo. Jedan od najjačih mitova o "spasenju", "izabranom narodu" i "obećanoj zemlji" razvio je američki nacionalizam koji je takve ideje crpeo od ranih protestantskih doseljenika sa kojima je stigla puritanska vera o izabranosti koja se prvo u religijskoj dogmatici, a kasnije u sekularizovanoj formi društvene zajednice u nastajanju predočavala kao "američki Izrael", "Novi Sion", "svetli grad na brdu". U skladu sa tom svešću o svetskoj misiji uticajni teolog Džonatan Edvards označio je američke kolonije kao *Renovator of the World*. I u tu ranu nacionalnu samosvest uklopio se od početka revolucije misionarski zadatak - da je "Bog Ameriku izabrao da ostvari svoje planove."³

Namera mi je da u ovom radu predstavim jedan mit nacionalizma, a to je mit o "izabranom narodu". Jedan od najpopularnijih vidova da se istakne dužina nacionalnog identiteta i da se potpomognu ova dva mita u 18. veku bila je analiza alfabeta kroz geografsko širenje Nojevih sinova. Autori ovih mitova tvrdili su da su otkrili (i bili potomci) prvog naroda i jednog prastarog jezika. Najrasprostranjenije su bile one teorije koje su zagovarale prioritet keltske, galske i anglosaksonske grupe stanovnika Evrope. Pisci su počeli da prave sasvim originalne analize kako slova tako i jezika putem novih, neuobičajenih etimologija.⁴

Među autorima koji su koristili slova alfabeta kao dokaze o ranoj ljudskoj istoriji, Roulend Džons je bio jedan od najplodnijih i najoriginalnijih.⁵ Napisao je četiri knjige, u kojima je izložio svoje teorije: da su prvi Evropljani bili Kelti, da su sva slova alfabeta zasnovana na kombinaciji dva elementa, I i O, i da se keltsko poreklo engleskog jezika može otkriti kroz etimološka istraživanja simbolike skrivene u slovima i rečima. Namera mu je bila da otkrije kojim je to jezikom govorilo čovečanstvo pre nego što je Bog rouzrokovao zbrku jezika pri gradnji Vavilonske kule. Teme o rasnoj čistoti veoma brzo su postale vidljive u Džonsovom delu jednako kao i u delima njegovih kolega Nelma i Valensija koji su se bavili poreklom jezika kroz prizmu nacionalnog identiteta. Džons je došao do zaključka da je prevavilonskim jezikom govorio narod koje je on identifikovao kao Kundre, što je ekvivalent galsko - keltskoj grupi. ošto su sva živa bića nužno Nojevi potomci, a svi drugi su nestali u potopu, praćenje aktivnosti Nojevih sinova igralo je značajnu ulogu u Džonsovom delu. Bog je, a ne Noje, bio taj koji je odredio podelu zemlje između Nojevih sinova, Jafeta, Šema i Hama, a božanska namera je bila razlog što su se Jafet, Gomer i Magog naselili u zemljama Evrope, dok su Semiti (Šemiti) ostali na istoku, a Hamiti migrirali u Afriku. Džons je fokusirao na najstarijeg Nojevog sina, Jafeta, a potom i na njegovog najstarijeg sina Gomera, kao prvobitnog naseljenika i naravno prvog Kelta. On je dalje spekulirao da je jedino njemu, kao jedinom neiskvarenom, Bog dozvolio da zadrži prvobitni jezik. Zbog toga je Džons u naporima da ovaj jezik otkrije, u velikoj meri koristio analizu slovnih formi koje je smatrao

¹ Više o tome vidi kod Darko Gavrilović, Udari sudbine, politički mitovi 20. veka, Novi Sad 2006, str.16-18.

² Više o mitovima nacionalizma koji se odnose na mit o neprijatelju i mit o smrti vidi kod Grof Kristijan fon Kroko, O nemačkim mitovima, Novi Sad 2001, str.9-53.

³ Hans - Ulrich Veler, Nacionalizam, istorija-forme-posledice, Novi Sad 2002, str.72.

⁴ Johana Druker, Alfabeti lavirint - Slova u istoriji i imaginaciji, Novi Sad 2006, str.225,226.

⁵ Isto.

U delu "Hijeroglifi ili gramatički uvod u jedan univerzalan hijeroglifski jezik" iz 1763, i na osnovu dela "Poreklo jezika" iz 1764. godine Džons je izložio fundamentalne principe, koje je dalje razradio u "IO Trijade" i "Gomerovi krugovi."

osnovnim korenima jezika.⁶ U "Poreklu jezika" razradio je mit o stvaranju i to kroz geografsku prizmu: "a" i "e" zabeležili su podelu zemlje na kopno i vodu i tako dalje. Bazično "ar" je na primer, tvrdio je, bilo ekvivalent keltskoj reči za zemlju i osnova reči "Ararat" koja je, u Nojevom jeziku, označavala "povratak na zemlju". Istu metodologiju koju je Džons koristio da pokaže keltsko poreklo jezika iskoristio je i L D Nelme da dokaže njegovo anglosaksonsko poreklo u, kako je tvrdio, cilju da se vrati onom "čistom jeziku koji je omogućio širenje jevanđelja". Valensijev rad ovezivao je postojeći jezik irske sa drevnim keltskim, drevnim persijskim i isto tako sa "hindustanskim, arapskim i haldejskim." Džejs Parsons je slično Džonsu mislio da su Kelti najstariji narod na svetu. O tome je pisao i u svojoj knjizi "Nasleđe Jafetovo" gde je istakao da je Gomer bio patrijarh Kelta. Po njemu Irci su bili Pelazgi i Homer je, kao Kelt, koristio jezik Pelazga, posle kojeg su Grci unakazili ovaj drevni jezik. Sve ove tvrdnje pomenuti autori su nastojali da dokažu uz pomoć pravih jezičkih bravura koje su išle za tim da dokažu da je njihov jezik prvi jezik, da su oni najstariji narod na svetu i da su ih u duhovnom i političkom razvoju omeli Normani (pretci Engleza) koji su ne samo mlađi narod koji govori prostijim jezikom već i narod koji je taj drevni keltski jezik svojom brutalnošću gotovo iskorenio.

Ovakva lutanja u 18. veku imala su svoj podsticaj ne samo u nacionalizmu već i u tome da je pojam jedinstvenog izvora evropskih jezika i kulture stekao veliku popularnost među naučnicima i lingvistima tog doba. Potpuno je očigledno da sanskrit sadrži najstarije zajedničke forme indoevropskih gramatičkih struktura i da je bliži jednom "izvornom" jeziku nego što su to grčki i latinski. Uzbuđenje koje je ovakav uvid izazvalo izbacilo je na površinu neke od frustracija sa kojima su se susretali oni lingvisti a i istoričari koji su pokušavali da lingvističku promenu i raznolikost povežu sa Biblijom, a potom izmire sa mitskim pričama o jednom originalnom, prvobitnom jeziku. Svima njima bilo je zajedničko da su branili nasleđe svog naroda čiji su kulturni identitet zasnivali na drevnoj istoriji.⁷

U 19. veku, nacionalizam je počeo da se širi i među Nemcima gde su se opet pronašli naučnici koji su bili spremni da dokazuju da su upravo oni narod najstariji s tim da su u tim svojim maštanjima izbacili na površinu mržnju prema Slovenima kao nižoj rasi čija rasna "dugovečnost" je neuporedivo beznačajnija u odnosu na nemačku. Sasvim jasno da slovenski naučnici iz redova nacionalista nisu mogli da stoje skrštenih ruku. Među Srbima su tako pojedini pisci počeli da donose na svetlost dana drugačije teze o starini Srba i o dužini vremena koje su proveli na Balkanu. Među njima, svojom upornošću, izdvojili su se Panta Srećković, Miloš S. Milojević i Sima Lukin Lazić. Potonja dva autora bazirala su svoju ideju o višemilenijskoj starini srpskog naroda najvećim delom na etimologiji, pa su u skladu sa tim na primer u jednoj kopiji Ptolomejeve karte pronašli reku po imenu Srbica što je verovatno njima bio još jedan dokaz o zemlji iz koje su potekli Srbi, ali i o njihovoj antičkoj istoriji. Zanimljivo je da se napomene da gotovo devedeset godina posle ove dvojice pisaca u srpskoj historiografiji nije se pojavio ni jedan istoričar koji bi pristupio ovoj temi na način sličan njima. Mada je tih devedesetak godina bilo za Srbe zaista burno na vojno-političkoj sceni, srpski istoričari su, osim u periodu od nekih petnaestak godina posle Drugog svetskog rata, ostali verni školi koju su uspostavili Ilarion Ruvarac i Ljubomir Kovačević.

Ipak, od 1945. pa do kraja 50-ih historiografija se nalazila pod teškim pritiskom društveno-političkog sistema koji je određivao dostupnost izvorima, diktirao otvorenost saznanja time što je nasuprot stručnjacima favorizovao kadrove i uslovljavao senzibilitet istoričara za teme iz najnovije prošlosti te je, u stvari, kreirao ideološko mišljenje i stvarao novu formu komunističkih mitova.⁸ Počev od 1962. godine partijsko vođstvo više nije bilo jedinstveno u rukovođenju zemljom, novo vreme odbacilo je nekadašnju komunističku koheziju i članovi SKJ počeli su da se dele po nacionalnoj pripadnosti. Nedugo posle partijsku diktaturu zamenio je

---

⁶ Isto, str.227.

⁷ Isto, str.233.

⁸ Više o tome kod Ljubodrag Dimić, Rat i historiografija, Zbornik The Shared History, The Second World War and National Question in ex Yugoslavia, Novi Sad 2008, str.96-104.

partijski federalizam kao zbir republičkih i pokrajinskih nacionalno-partijskih diktatura. Epoha nije bila naklonjena istoričaru mada je stvarana iluzija da jedna generacija školovanih istoričara može da otpočne sa racionalnim istraživanjem.⁹ Tek nakon što su umrli Josip Broz, Edvard Kardelj i Vladimir Bakarić i time su nestali glavni tvorci socijalističke Jugoslavije može se s pravom reći da je završila jedna epoha socijalističke države, a sa njom i u ideologiju zarobljene historiografije, te je započeo period ekonomske i političke krize, koja je 1991. godine dovela do sloma jugoslovenske države. Raspadu zemlje prethodio je raspad Saveza komunista Jugoslavije koji se desio na Četrnaestom izvanrednom kongresu SKJ.¹⁰

Kao što se čitalačka publika pod uticajem SKJ desetlećima hranila komunističkim mitovima, u početku u većoj, a od kraja šezdesetih u manjoj meri, tako je od kraja osamdesetih godina sa slomom partijskog sistema, žedna "drugacijeg znanja", počela da na tada slobodnijem tržištu knjiga guta štiva koja su nudila istoriju suprotnu onoj koju su učili u školama i na fakultetima. Pojavili su se pisci koji su bili u zemlji u zapečku ili koji su objavljivali svoje knjige na Zapadu, a koje zbog sadržaja nisu odgovarale nekadašnjoj vlasti. Nacionalistička ideologija počela je da prodiru u svest građana i da vrši smenu komunističke ideologije. Nju su pratile i pomagale knjige novog talasa pisaca koji su nastojali da u skladu sa svojim političkim idejama daju viđenje prošlosti.

Tako su se na početku devedesetih, pred samo razbijanje Jugoslavije, na srpskoj spisateljskoj sceni pojavili pisci koji su nastavili delo i misao srpskih nacionalistički orjentisanih istoričara iz 19. veka koji su bili spremni da svoja pera stave u službu nacionalne ideje i da razvijaju mit o "izabranom narodu". Ove pisce su u njihovom radu podržavali i slikari poput Milića Stankovića i Dragoša Kalajića. Svi su delili jednu misao, a to je da su Srbi narod najstariji na svetu. U vreme teških sednica predsedništva, prvih u javnosti izgovorenih slutnji da će se država raspasti u vihoru rata, ovakva kazivanja pisaca trebala su, verovatno po njihovom mišljenju, da blagotvorno deluju na nacionalnu svest srpskog naroda. Do javnosti su uskoro došla njihova dela, a među onima koja su privukla najviše pažnje bila je knjiga Olge Luković-Pjanović "Srbi ... narod najstariji" koja je izašla 1990. godine. Već odavno poznat i dobro ideološki osmišljen način da se putem jezika i njegove veze sa toponimima dokaže veličina i starost svog (izabranog) naroda pronašao je u delu ove autorke jednostavan put do čitalaca u nameri da ih u ideološkom smislu privede ka nacionalnoj samosvesti. Tako je ova autorka, ništa manje vešto od Parsonsa ili Džonsa, a u skladu, prema sopstvenom priznanju, sa oslanjanjem na Lamanskog i Milojevića, došla u svom istraživanju do milenijske starosti srpskog naroda, do Indije. Tamo je, na severu, sa obe strane Ganga pronašla čitav niz toponima (npr. Sarbana - mesto, Sarabi - reka) koji su po njenom mišljenju postali nepobitan dokaz više milenijskog postojanja srpskog naroda.¹¹ I ova autorka je analizirala toponime koje su bili označeni u jednoj kopiji Ptolomejeve karte.¹² Tamo je pronašla na crnomorskim obalama mesto Sarbanissa kojem je "Grk Ptolomej srpsko "C" u navedenom imenu zamenio sa dva "SS" pa se to mesto moglo zvati Srbanica, ili prosto Srbica kao i ona u Makedoniji"¹³ Po autorki izgleda da su u ta davna vremena, kada nisu postojale granice u savremenom smislu, Sredozemno i Crno more bili kao dva velika jezera oko kojih su kružili drevni Srbi u punoj slobodi tražeći sebi uvek prijatnija boravišta. Ova autorka nije zaboravila da spomene vreme potopa i Sibride, prvobitno pleme posle potopa, te da napomene

---

⁹ Isto, str.105.

¹¹ Po ovoj autorki ima takvih imena i mesta i reka, u kojima je izvršena metateza između -R i -B. pa se onda dobilo, npr. SOBORIDEN, SEBRIDE itd. U azijskoj Sarmaciji ime koje po Vustovoj interpretaciji takođe potiče od korena SRB-SARB navedena je u Ptolomejevoj karti kao "Sarmatiae Asiaticae Situs: Suruba". Olga Luković-Pjanović, Srbi ... narod najstariji, knj. 1, Beograd 1994, str.201, 202.

¹² Autorka je analizirala i jedan Ptolomejev zapis koji se ponavlja kod Stefana Vizantijskog, a koji po njenom mišljenju naslućuje koliko je srpski narod bio star i velik (Sisyriba pars Ephesi, a Sisyriba Amazone - Sisyriba deo Efeza, po Sisirbi Amazonki). Isto, knj.3, str.18.

¹³ Isto, knj.2, str.213.

kako su i drugi autori spominjali prisustvo Slovena u Vavilonu koji su, prilikom podele jezika, već govorili svojim jezikom.¹⁴ Ona je prisustvo srpskih naziva, a time i dokaza o veličini srpskog naroda i srpskoj nekadašnjoj teritoriji pronašla i na drugim mestima po Evropi i Aziji, jer po njenom mišljenju nazivi razasuti po svim zemljama nikako se ne mogu smatrati slučajnim.¹⁵ Međutim, tek pravu srž problema kojem se posvetila, a to je veličina i značaj srpskog nacionalnog imena ona otkriva u sledećih nekoliko redaka gde se po njenom mišljenju nijedan od svih ostalih indoevropskih naroda ne može podičiti da mu je ime tako jasno napisano još u drevnim Vedama. Po njoj, ovaj spev nastao pre 5000 godina, dobio je ime po glagolu "vid" što znači tačno što i srpski "proročki vid", odnosno unutrašnje, metafizičko saznanje.

Mišljenje ove autorke o veličini i značaju srpskog naroda deli još nekoliko autora, među kojima je i Draško Šćekić koji u svojoj knjizi "Sorabi:istoriopis" iz 1994, pozivajući se na Simu Lukin Lazića, tvrdi da je Prva seoba Srba i njihovo rasejanje otpočelo oko 4500. godine pre Hristovog rođenja.¹⁶ Štaviše, na 72. strani njegove knjige možemo da pročitamo: "U Indiji, prvoj sorabskoj ili srpskoj kolijevci, gde su još 5000 godina pre Hristovog rođenja postojale dvije srpske države: velika Sarbarska, u predjelu Ganga, i primorska Panovska ..."¹⁷ na osnovu čega ispada da su Srbi toliko star narod da su, u poređenju sa Starim zavetom, stariji od Adama i da su pošto je i sam autor naveo da je svet stvoren tačno u 9 časova pre podne 23. oktobra 4004. godine stare ere, stariji i od sveta.¹⁸

Osim pomenutih autora u javnosti su zajedničkim snagama istupali i još neki drugi pisci¹⁹ koji su insistirali na tome da postojeću srpsku historiografiju, koju smatraju netačnom, neophodno zameniti njihovom historiografijom. Uz njih, ovu ideju je podržavao i jedan od najznačajnijih srpskih slikara devedesetih godina prošlog veka, Milić Stanković, poznatiji kao Milić od Mačve. Oslanjajući se proizvoljno na delo Miloša S Milojevića, a u svom umetničkom zanosu kako historiografski tako i proročki netačno, pri tome dobivši najviše prostora u medijima zbog toga što su njegova razmišljanja odgovarala propagandnoj aktivnosti vladajućeg režima, on je otvoreno napadao sve one koji se nisu slagali sa njegovim mišljenjem, pri čemu nije štedeo ni jednog od najvećih srpskih naučnika Dragoslava Srejovića. Radeći u vreme plime nacionalizma, a budući da su pomenuti autori i sami bili ili jesu srpski nacionalisti koji su svoj rad podredili ideologiji, uspeli su da svojim delima inspirišu Milića Stankovića koji je pravio istorijske vratolomije od tvrdnji da je sorabski jezik pramajka indoevropskih jezika i rasprostranjenosti srpskog naroda po celom svetu do proizvoljnih jezičkih tumačenja kao na primer, "I danas severni Sloveni drže glas "G" umesto "H" (Hitler je Gitler, heroj je geroj). Znači od osnove "hir" nastao je "gir", odnosno iz "Hirovit" "girovit". Na sorbasku osnovu "ger" dodato je "man" (čovjek) pa je nastao od tada sinonim za mešance u Bojki - german. Sve se to slaže sa slovenskom, sorabskom osnovom za ljude iz grmove šume"²⁰ i proročanstva da "zapadnu hemisferu zahvatiće neslućena lančana tektonska kataklizma u trajanju od 15 minuta, tako da će ostati živih ljudi "samo koliko se može skloniti pod krošnju jedne šljive". Ova krošnja je metafora za Srbiju ... Ostaće živi Srbi kao poslednji izdanak Soraba, svepredaka

---

¹⁴ Isto, str.216.

¹⁵ Navodim nekoliko primera: Sorbi u Italiji, Sarbaz u Iranu, Sorbhog u Indiji, Serbka u Ukrajini, Serbarin na Sardiniji, Sorbiodunum u Engleskoj i tako dalje. Isto, str.225.

¹⁶ Draško Šćekić, Sorabi: istoriopis, Beograd-Podgorica, 1994, str.17. kao i kod Radivoj Radić, Srbi pre Adama i posle njega, Beograd 2003, str.38,39.

¹⁷ D. Šćekić, nd, str.72. R. Radić, nd, str.39. O antičkoj istoriji Srba pisao je i Jovan I. Deretić ističući da se antička Srbija prostirala duž obale Jadranskog mora i to nekoliko vekova pre rimskog osvajanja. Njena prestonica bio je Sarda, današnji Skadar. Osim ove Srbije postojale su još jedna Srbija u Dakiji, i druga na severu, na Sarmatskom moru, koje se danas zove Baltičko more.

¹⁸ Maja Medan, Oni koji znaju sve, rad u rukopisu, Novi Sad 2008, str.22, navodi da je Šćekić ovaj datum naveo na 14. strani pomenute knjige.

¹⁹ Radivoj Radić u svojoj knjizi "Srbi pre Adama i posle njega" spominje: Borislava Vlajića - Zemljaničkog, Dobroslava Jevđevića i Jovana I Deretića.

²⁰ Milić od Mačve, Povjesnica Milića od Mačve sa kućišta do dvora Ufici, sa lualicom u zastancima, Prvi deo, Pirot 1985, str.334.

sviju Evropljana. Ostaće i srpski jezik kao planetarni ... sa kojim se jedino može sporazumevati sa civilizacijama drugih planeta. Jer, Srbi vode poreklo preko one svetle, vasijske strane atlantskog lica."²¹

Summary

Contemporary Serbian historiography has thus come a long way from the end of the 18. century, when Nationalism, including its myths that were based on Old and New Testament (Myth about Chosen Nation, Myth about Promised Land, Myth about Leader, Myth about Death and Myth about Enemy) tried to dominated the political arena. Although the historians who were spread the myths in their books and works, never had a serious level of support in the country, except, partially during the regime of Slobodan Milosevic because of the propaganda, they turn back and still they are vital on Serbian historical scene. Still, some politicians and the one part of the society continue to use their ideas that the Serbs are the oldest and the most important nation in the World, deny, together with those historians, the Serbian historiography that was written without bias and prejudices, and still trying to rewritten Serbian historiography.

---

²¹ R. Radić, nd, str.183.